

D. D.

140.

LEPRA,

QUAM,

DISSERTATIONE MEDICA,
VENIA EXPER. FACULT. MED. AD
REG. ACAD. UPSAL.

PRÆSIDE

VIRO GENEROSISSIMO,

CAROLO
VON LINNE,

M. D. EQUITE AURATO DE STELLA POLARI,
MEDICIN. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET ORD.
ACAD. SCIENT. PARIS. UPSAL. HOLM. PETROPOL.
BEROL. BERNENS. IMPER. LONDIN. ANGLIC. EDINB.
MONSPEL. TOLOS. ET FLORENT. MEMBRO,

PRO GRADU DOCTORIS,

PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT,

ISACUS UDDMAN,
OSTROBOTNIENSIS.

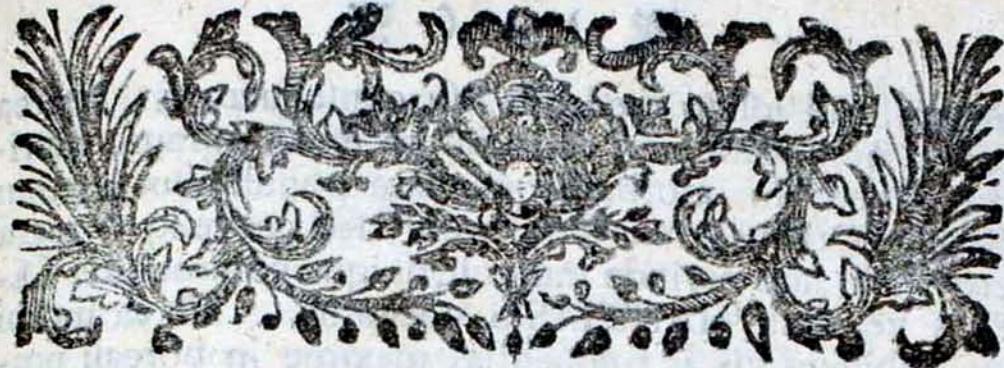
IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XVII. JUNII,
ANNI MDCCCLXV.

HORIS, ANTE & POST MERIDIEM, SOLITIS.

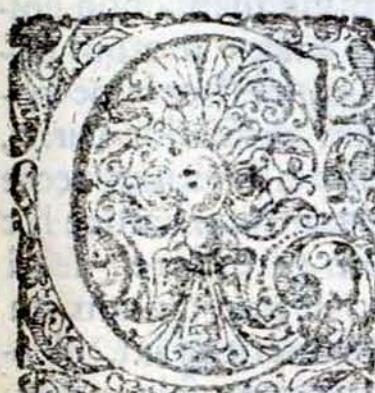
UPSALIE.

I. N. 3.

§. I.

ogitanti mihi met de argumento quodam medico, speciminis Academicis instar edendo, atque ingentem juxta perlustranti morborum aciem Medicis dudum cognitam, quæcunque fere se obtulit hujus generis materies, eam ad varias eruditii orbis Academias toties deprehendi discussam vexatamque, ut vix nisi tristissima, vel, quod ajunt, crambem bis & vel centies, recostam offendere. Quid? quod nihil fere invenire licet, quod non multis ex Auctotoribus est compilatum, transfusumque; unde non potuit non repetita ista ac continua exscribendi opera, perinde ac longioribus meandris rivus a fonte profluens, turbida provenire ac impura. Accedit huc summa Auctotorum in scribendo inconstantia, quin & non minor experientiaz disparitas, quibus factum est, ut alia ex aliis bona fide transtulerint, ubi propriæ uniuscujusque cessarint observationes. Verbo: de morbis novi quidquam aut satis matculi prodere juvenilis nequaquam conatus est, ac vix nisi eo-

corum, qui longo medendi usu consenserunt. Interea tamen quidquam cum scribendum erit, animum in primis adverte in morbum quendam popularibus meis in Bothnia Orientali satis familiarem, sed qui reliquis regni provinciis non perinde innotuit, quique communiter LE-PRA vel ELEPHANTIASIS vocatur. Est ea morbi hujus ibidem vis ac frequentia, maxime in boreali provinciae parte, ut in parœcia Cronobyensi hoc malo laborantibus Nosodochium extruere necesse fuerit, anno 1631. quo sic a communi hominum commercio arcerentur, ne alios contaminent: vulgo enim creditur morbum hunc, perinde ac Scabiem quamvis aliam, non posse non esse contagiosum. Atque eo magis morbus hicce animum in se meum convertit, quo est origine obscurior, quo forma variantior, atque difficilior curatu. Vel per Te intelligis L. B. mearum non esse virium neque experientiae argumentum hoc summe arduum atque huc dum vix satis extricabile ad liquidum perducere: selegi tamen illud, eo potissimum animo, ut non tantum, ceu dignissimum, sub instituenda, si fors tulerit praxi, ob oculos mihi proponerem, sed & ut aliorum saltim mentem ac curam intenderem, quo sic vel olim satis observatus cognitusque morbus hicce certa tandem poterit ratione debellari.

§. II.

LEPRA. Pustulæ eschara secca colorata, cum nodis immersis mobilibus indolentibus fuscis rhagadibusque.

Quæ in hoc statim argumento occurunt, Auctorum de *Lepra* ac *Elephantiasi* lites, utrum scilicet ejusdem generis sunt vel diversi, nostras non facimus: hoc saltem monuisse contenti, Morborum parcus fingenda esse Genera, ac nunquam præter necessitatem multiplicanda, Species vero, sicuti fieri potest, quam accuratissime definiendas.

LE-

Lepra veterum, apud judæos præcipue olim frequen-
tissima, atque sacris in litteris V. T. toties commemo-
rata, adeo per Dei gratiam dudum græssi desit, ut
nobis nunc vix nisi nomine amplius cognita permane-
rit: *Lepram* loquor illam usque adeo contagiosam, ut
& ipsos muros ac parietes infecisset. *Levit. cap. 13. & 14.*
A *Lepra* vero nostratum omnino distinguendam cen-
semus *Tineam*, externo, quod omnino fatemur, habitu
Lepræ haud assimilem, sed quæ, vix ultra caput pro-
grediens, corporis potissimum superficie, ipsis capillo-
rum bulbis inhæret; cum e contrario haec nostra, per u-
niversum se diffundens corpus, illud & interne & externe
occupat, atque ad pisi aut avellanæ nucis magnitudinem
implet nodis & tumoribus, qui subinde aut macula qua-
dam vel cœrulea vel badia aut fusca, aut etiam eschara
sicca squamosa e cute prominent. Morbus maxime chro-
nicus, naturæ benificio vix unquam curatus.

§. III.

SPECIES hujus morbi complures ab Auctoribus re-
censentur. Eorum vero descriptiones proprius contue-
tes, symptomatibus vel signis diagnosticis collectis atque
inter se collatis, nihil omnino deprehendimus veri & con-
stantis discriminis, quo a se mutuo hæ species distinguan-
tur. Qui vel aliquantulum accuratius hunc observa-
vit morbum, satis intelligit quam parvi omnino momen-
ti sit divisio in *Lepram* seu *Elephantiasin* *siccām* & *humidām*, quod nemini non constat evadere *Lepram* quam-
libet plerumque humidam, tuberculā dum rumpuntur.
Vox nasalis & *rauca*, *deformitas faciei*, *ruga frontis*, *na-
res fætidæ*, *dyspnæa*, *cutis coriacea*, *stupor*, *fissuræ* &c. vix
nisi pro ætate & gradu differunt. Quapropter facile Au-
ctor sim, ut suo quivis loco medici morbum de inte-
gro sub examen revocent, describentque, quo sic cer-
tius

tius quid obtineatur, quam quod haec tenus vago ausu
commentati sunt Auctores. Sed ne hoc temere omni-
no proposuisse videar, quam possim brevissime indicia
exhibeam, quæ haec tenus in ægris observare licuit.

§. IV.

In subjectis a nobis observatis intra Ostrobotniam,
sequentia in primis fuere signa: Tubercula mobilia indo-
lentia, livido rubentia, solidis infixæ, præsertim in fronte,
genis, cubitis, femoribus, manibus. At tubercula subfla-
vescentia seu sublivida in ore, palato, faucibus, & cir-
ca linguæ radicem. Ulcera nares depascientia. Tumo-
res in ambitu auricularum. Labia crassiflentia. Pedes
manusque valde inflamatæ & tumidæ. At vero in qui-
busdam, non autem in omnibus, ulcera seu fissuræ ipsam,
cutem penetrantia, lata, serpentia, labiis tumidis callo-
sis, tactu saepè cruentis, ceterum indolentia. In omni-
bus quotquot vidi, tubercula seu nodi sensu carebant,
sed vicina pruriginosa.

§. V.

LOCUS ubi hic grastatur morbus endemicus, apud
nos potissimum sunt *ora maritima* Bothniae Orientalis &
Finlandiæ, atque præcipue borealis Oelandiæ Gottlandiæ-
que regio, quamvis haud diffitearnur etiam nonnullos
alibi hoc malo fuisse correptos. Interiit scilicet ante ali-
quot ab hinc annos ad Elfkarleby quidam lepra infectus,
quo mortuo, etiam alios in confinio aggressa est morbi
vis, qui ad Nosocomium Holmiense translati, nullo ta-
men potuere negotio emendari. Ipsi nuper vidimus emori
hic Upsaliæ Leprosam, cui nihil non etiam fortissimi
admotum est medicaminis, sed frustra. In Norvegia
morbus vulgarior est, quam hic: ne commemoremus ter-
ras Europæ alias, in cujus præcipue regionibus australio-
ribus

ribus constructa sunt hunc in finem *Nosocomia*, quæ dicuntur *incurabilem* aut vulgo *Lazarea* (*Lazaretter*), quod communiter creditur Lazarum hoc cum malo confitasse, unde *Aretæo* morbus St. Lazari audit. Extra Europam præcipue observatus est in Ægypto, nominatim ad Alexandriam maritimam urbem. Videsis *Lepram Arabum apud Prosp. Alpin. de morbis ægypt.* 1) vel *Elephantiasin Orientalem. Sauvages. nosol. method.* III. p. 450. in locis maritimis Indiæ Orientalis quoque notus est. Vid. *Eleph. javanensem. Sauvages. I. c. p. 455. descriptam a Cleyero in Ephem. N. C. decad. II. ann. 2. 1683.* 2) in America itidem sub nomine *Impetiginis americanæ*, descriptæ a *Pisone brasili.* cap. XVIII. 3) vid. *Lepram indicam. Boerbae. consult. IV. Sauvages. I. c. p. 459.* 4) Hæc vero tria Lepræ genera, *Ægyptiacam* pu-

ta,

1) Ita ejus verba sonant:

- 1:0 Cutis elephantina, dura, unctuosa, rugosa, rimosa, aspera, anserina, rigicans.
  - 2:0 Artuum stupor, manibus tibiisque vix acus puneturam sentientibus.
  - 3:0 Deformitas faciei: genæ atro rubræ, frontis rugæ, nasus resimus fætidus, mentum complanatum.
  - 4:0 Vox rauca, corpus grave, mores dolosi.
  - 5:0 Exulceratio diuin morbus inveterascat, & caro digitique cadunt.
  - 6:0 Inter signa essentialia refert superciliarum depilationem & crassitatem, rotunditatem oculorum, aspectum terribilem fixo intuitu.
- 2) *Lepra javanensis* tribuitur a *Cleyero* piscibus salitis, ab anno 1760. nota indigenis sub sequentibus signis:
- 1:0 tumor gravis digitorum, manuum, pedum, demum faciei.
  - 2:0 tumores demum suppurantur ossibus cariosis.
  - 3:0 Piloruin omnium casus.
  - 4:0 Anæsthesia ut acus non sentiant puneturam.
- 3) *Cutis squamosa* præsertim ad genicula & in capite passimque in cæte. Nodi scalpti ichorem album fundunt. Dolores vagi corporis. noctes inquietæ.
- 4) *Lepra Mascariensis* in mascarina insula frequens & incurabilis: glandulæ tumidæ. Nodi maculis rubellis flavis lividis. Tubercu-

ta, *Indicam & Americanam*, utrum inter se aut cum nostra exesse coincidant vel sese, vix quisquam satis affirmabit, antequam occuratius fuerint excusa atque descripta, & ne sic quidem nisi uni illa eodemque in regionibus hisce summe dissitis simul intueri licuerit, quod optatu omnino quam obtentu facilius. Est namque morbus hic polymorphus adeo ut nihil variantius, utpote qui, pro aetate mali atque aegrorum habitu summe differt. Quapropter missis illis, de quibus parum constat, naorbi formis, illam nostram tantummodo considerationi subjiciamus, quæ apud nostrates obtinet.

§. VI.

CAUSSA. Nihil difficilius juxta ac magis necessarium, quam morborum in causas inquirere, maxime quod raro malum tollitur, nisi causa sublata, atque arte nihil proficitur, dum instillatur, clanculum morbi materies errore diætæ. Credidere veteres carnem Asinorum ferorum comediam in Africa morbum hunc excitare: pro qua Asinina carne substituere alii alias, ut suillam aut animalis cujusque scabie ac morbo infecti. *Dott. Spæring*, Aboënsium dum vixit Medicinæ Professor Celebrissimus, quod in Bothniæ Orientalis maritimis oris præcipue obvenit malum hoc, esu illud Phocatum adtribuit, idque non sine magna veri specie, cum phocarum, quas venantur, carnis incolæ saepius visitent. In Ægypto ab esu Piscium lutulentorum & salitorum oriri *Alpinus* existimat, quod idem de India Orientali *Cleyero* creditur: quid? quod Auctorum quam plurimis

---

In dura indolentia fere cancerosa. *Coryza*, nasi radix incrassata cariosa. *Labia crassa*. Cilia & palpebrae elevata. Facies in larvam horridam mutantata. Digitorum phalanges intumescentes, manus summa. *Cutis maculosa*, nodosa. Ulcera copiosissima, *Agrynia*, denuntiunt mors misera.

mis firma est persuasio provenire hoc ab esu piscium, quod maris potissimum accolas occupat. Quidquid est, hoc saltim experientia novimus, cibos crudos naturæ indigestos obstipations glandularum cauſari, prout in pueris obſervare licet, dum acrodrya vi nimia devorarunt, atque in iis, qui nimio lardi esu varos ſibi contrahunt. Fuit ista communis veterum opinio, provenire *Scabiem* ex sanguineæ maſſæ ſordibus, quæ vel imbecillitate naturæ vel desidia subigi non poſſint: pifcibus vero cum plus propemodum crudi inſit, quam cibo cuius alio, nihil mirum, quod in hanc incidere conjeſtaram veteres inquinamenta ejusmodi in sanguine genera-ri, unde morbus hicce oriatur, ſed ſuo iſta loco relin-qui- muſ.

§. VII.

Condonabit facile æſtimator hujus cauſæ æquifſi- muſ quisque, ſi in re adeo obſcura communem ſen- tiam liberius deſerentes de nova quadam circumſpici- muſ ratione, qua hujus origo morbi commodius expli- cetur. Hoc vero ſaxum volventes, enixe rogamuſ, quidquid id eſt nobis quod in mentem veniat, per Le- Etoriſ id benevoli humanitatem liceat problematiče tan- tum proponere; quippe nihil cuiquam nondum ſatis e- viatum obtrudimus, ſubjicimus tantum ut rem altioris indaginis peritiorum judicio, aut ulteriori futuri tempo- riſ experientiæ.

Putavere, ut in ſuperioribus monuimus communi- ter Veteres *Scabiem* sanguineæ maſſæ ſordibus originem debere. Jam vero nemini non conſtat oriri illam non niſi ab *Acaris* ſub cute nidulantibus, quod non ſine inſi- gni oculorum injuria negari poſteſt: poſſunt enim, quo loco quove placuerit tempore, acu protrahi, protracti obreptant; videt hæc omnia ſanus cujuſque oculus vel

non armatus, armatus vero insuper formam integrum animalculorum. Hisce ubi insectis nidificare atque arrodere licuerit, exsurgunt pustulæ atque exanthemata, vel scabies omnino contagiosa. Et febres quidem exanthematicas diversas curatius pensitantes, ex analogia pustularum & exanthematum, ex multiplicatione per calorem, ex repulsione frigoris vi, atque ex ipsis demum medicamentis vix aliud quidquam concludere possumus quam quod febrium istarum cuilibet e. g. Pestis, Variolis, Morbillis, Sphyli, Herpeti, Serpigini, Tinea &c. sua sint animalcula propria subtilitatis pro opemodum infinitæ. Nonne Dr. Schreiber exercitum Rusorum Novissimo bello Turcico mercurii dulcis ope a peste liberavit? Nonne quotidie fere, dum inoculationi variolarum aptantur infantes, a mercurio isto Medici incipiunt? atque Mercurius ille quid contra scabiem atque insecta valeat optime conspicitur ab Unguento Neapolitano, cujus auxilio pediculi puerorum obfidentes capita, ad internescionem dantur. Et quid magis verosimile, quam quod malo venereo viva ejusmodi animalcula immixta sint, quæ mercurialibus tam fortiter e medio tolluntur? Hæc si non admittimus, difficillimum omnino explicatu est, qua alioquin ratione a deo serpat & divagetur contagio, nisi per viva ejusmodi animalcula, maxime cum exanthematicorum morborum quam plurimi sint contagiosi. Haud ignorare equidem, etiam Phthisin subinde contagiose propagari; ubi tamen nulla unquam de animalculis ejusmodi obtinuit suspicio. Est quidem scilicet, ubi oritur Phthisis vel ex ipsa structura corporis, vel ex contusionibus, haemoptysi, peripneumonia &c. Sed nec desunt occasionses aliae, ubi vel valentissimis ingruit malum hoc, sine causa omni per ævia saltim nequaquam perspecta. Notum est exemplum manicae villosa ex pelle confessæ, quam ab anno hectica reliquam septem deinceps possiderunt aliae, quæ

quæ omnes Hæc occubuerent. Studiosus gothoburgen-sis omnia sanus ante aliquot ab hinc annos hæc cui-dam in contubernium successit, qui & ipse intra anni decursum hæc exspiravit.

§. VIII.

Sed ad morbus contagiosos ut revertamur urget quidem vulgus hominum, si Acari ejusmodi in morbis contagiosis ac exanthematicis adfuerint, necesse esse, ut vel a mortalium aliquo conspicerentur. At numne Mi-cographi in *aceto & glutine* ingentem vim vermium de-tegunt, angvis in formam effictos, qui omnium consen-su viva sunt animalcula, licet ob excitatatem summam nudo oculo videri nequeant? conf. de his, *Backeri mi-cogr. II. cap. III. §. I. Needham micogr. 1747 p. 99.* Hos ejusmodi in aceto & glutine conspicere non nisi ar-mati oculi est, sed utcumque armatus frustra tamen e-ös sanguinea in massa deteget, utpote non pellucida, sed opaca. Atque eos in glutine obvenientes quod attinet, memoratu dignum est, gluten ejusmodi vel per dimidiū anni exsiccatum aqua rursus dum diluatur, re-viviscere animalcula, perinde ac *Hydræ Polypi vulgo dictæ*, quæ, exsiccatis fossis emoriuntur velut Lichenes, adflu-entibus vero aquis autumnalibus spiritus resumunt. Ver-mes vero istos angviliiformes dum miramur, ejus qui-dem subtilitatis, ut inermem quemvis oculorum aciem fugiant, quotusquisque mortalium tantæ est vesaniæ, ut in iis tamen omnino subsistendum certus credat natu-ræ ad parva declivi. Numne dentur animalcula his mi-nora? quis negaverit? aut quis definit ubi gradatim procedens mira illa naturæ ad maxima & ad minima in-finito propemodum ordine scala incipiat aut definat? in regno saltim vegetabili contagionis ejusmodi satis lu-culentum offendimus analogon: novit nimirum rurico-larum

larum vel insimus *Ustilaginem*, consuetam hordei comitem, adeo esse contagiosam, ut granum alias integrum vel unico sub trituratione nigro ejusmodi infectum pulviculo, si terrae committitur, non nisi ustilaginem ferat. Hic dum pulvis aqua miscetur, videre licet animalcula tantum non innumera subtilissima, que sponte se moveant, prout clarissime hoc indicavit *Illustr. Baro a Munchhausen* in libello qui *Hausvater* inscribitur p. 149. Sed haec in transcurso.

§. IX.

Vermes & insecta veteribus una sub classi naturali comprehensa fuere, quae toto tamen celo differunt, non minus ac aves & mammalia: ex inde vero concluderunt, insectis quae officiunt, eadem & vermis noctitura; quam vero nullo id fiat fundamento nemini non per se jam patet. Vermes varii generis humana corpora obsident, quorum in tuba intestinali tria communiter numerantur, sc. *Tenia*, *Lumbricus* & *Ascaris*. quos præter etiam animalia alia in stomachum subinde descendunt. Namque, Angves, Ranas & Lacertas ut tacem, de quibus consuli poslunt observationes *Barthol.* & aliorum. Nob. *Dn. Præses* ibidem larvam animadvertisit cuiusdam muscae, nec non *D. D. Et Adess. Wahlbom* Oniscos atque larvas Phalænarum, de quibus videantur *A. A. R. Ac. Sc. Holmens.* 1752. p. 1. Cæterum vermis quidam est *Gordii* species, quem *Venam medinensem* nuncupant, utraque in India notissimus, qui, setæ haud assimilis, universum saepè corpus sine graviori quadam doloris sensu permeat, atque nonnunquam mediante tuberculo caput suum cuti infigit. Præter humanum corpus etiam animalium aliorum considerantes, in primis piscium marinorum, videmus illa tuberculis subinde infecta, cuiusmodi obveniunt, in jecinore *Lucii*, præcipue vero in

Clu-

Clapeæ (S. N. 160. 1.) nostræ partibus tantum non singulis, jecinore, intestinis intra peritonæum, in carne, ipsaque demum ad osla quam proxime. Vermiculi isti nuper innotuerentur. Norvegis vero *Queise* sub nomine vulgo cogniti; sunt vero quasi medii Gordios inter & Alcarides, setæ ad crassitudinem, albi, atque quo demumcumque accedunt tubercula oriuntur, intra quæ, spiræ in formam quiescentes, tranquilli se continent. Ipso in mari generatos oportet, ubi pisces occuparint, ac proinde aquæ salis tanquam sui sunt elementi patientes, quam tamen ægre ferunt vermium quamplurimi alii.

§. X.

Dn. Martin. Med. Cand. ex Norvegia redux, Academiæ Sc: Reg. Stockholmienſi 1760. p. 4. hypothelin insinuavit, qua probare conniſus est, *Lepram* maritimis Norvegis exitiosam adeo, huic vermiculo originem debere. E. vulgavit deinde eruditus *D. Stroem*, ac summe honorificus in Norvegia Theologus, Historiam Naturalem *Söndmöræ* Norvegiæ, ubi vermiculum hunc non modo commorat, sed & sua fide adstruit neminem esse eorum, qui mare accolunt, cui non perswasissimum sit ab eo unice vermiculo Lepram istam provenire. Et ad nos quod attinet, quantum quidem nobis videre datum est, nullam sane perspicimus morbi hujus cauſam magis probabilem aut rei ad indolem proprius accendentem. Quid erit enim eventu facilius, quam commigratio vermiculi in hominem crebriori Halecis elutum ut credamus eo firmius, sequentibus potissimum quinque rationibus induci sumus: 1:o quod ab hoc vermiculo rarissime est immunis. 2:o quod experientia teste, vermes animalium tantum non omnium vitæ sunt tenacissimi, usque adeo, ut in *Cyprino* jam cocto & oppōſito, inventa sit *Fusciola* viva & se motitans. vid. *Illust. Arch. & Eqv. Aur.*

Aur. Rosen a Rosenstein, underrätt. om Barn-Sjukdomar pag. 276.

3:o quod vermiculus hicce, præter morem aliis vermis familiarem, non tubo intestinali, sed ipsis visceribus ipsique musculoſis pīcium partibus se infigat.

4:o Ubicumque residet tuberculum enascitur, ubi sine loci commutatione in spiram contortus continuo acquiescit, quod tamen non videtur obſtare, quominus ſui propagaverit ſimiles. Hæc omnia cum *Lepra* ejusque tuberculis compluribus rite collata miram certe conficiunt ſimilitudinis & veri ſpeciem, maxime quod.

5:o uno fere ore conſteantur Auctores morbum in locis potiſſimum maritimis grallari, qua propter illum pīcium eſu adtribuunt. ſive igitur eadem ubiquaque fuerit vermium species, ſive diversis in locis diverla, quæ pro diversitate indolis, diversas quoque morbi formas inducant, res tamen videtur minime abſona.

Interea tamen cum defientibus veris obſervatiōnibus non sit huc dum niſi ad ſumnum probabiliſ, non poſlumus ſatiſ Medicorum cordatissimum quemque ad id excitare ſtudii, ut, quo tandem tanti res momenti ad liquidum perducatur, ſicubi Leproſi cadaveris copia facta fuerit, tubercula aperiat, atque accurate perlustrat an ejusmodi invenientur vermiculi. Sic fiet ut de nova ac certiori quam haſtenus medendi ratione cogitari queat.

§. XI.

CURA. *Lepram* propulſuri adhibuere veteres coſtum ex *viperis jusculem*, quod tamen noſtro tempore parum ſuccedit. Sed obſervandum juxta fuſſe *Viperam* veterum *Colubrum S.N. 140.* cum e contrario utuntur noſtrates *Colubro Bero*. Novimus ſcilicet veras olim viperas exſiccatas plenis navibus ex Ægypto Venetiam fuſſe translatas: jam vero Pharmacopolæ Berum noſtrum vulgarem ſub-

substituunt, perinde habentes quid propinent, dummodo sit serpens. Rem vero nequaquam eadem recedere sati ostendit vel odor in diversis serpentibus diversus, nec non æque dispar ex morsu effectus.

Hydrargyrum, quantum quidem hactenus novimus, insectis omnibus necem accelerat: Igitur veteres sua pro hypothesi, qua vermes cum insectis confundunt, etiam vermes mercurialibus exterminare conati sunt, quod idem etiamnum conantur haud pauci. Evidenter non negaverim *Mercurium dulcem*, quatenus purgantem, vermes in tubo intestinali disturbare; quamvis, quod ingenue fatear, quod mercurialium unice vermis officere mihi constat, est *Aethiops mineralis* in primis cum igne preparatus, quem tamen ut plurimum jam deseruerunt Medici, obtendentes esse illum aliud nihil quam fuliginem Mercurio servo ejus fugitivo Chemistarum ignis vi evaporato, residuum; at ipsa fuligo gravissimum vermis est toxicum, quod satis patet ejus dum pulvere consperguntur. Experimentum *Baglivii*, quo lumbricos injecti mercurio vivo cum aqua mixto probeque agitato, in quo tamen per diem ac noctem vixerint integrum, satis monstrat eos mercurio haud satis commode necari. Unde nihil mirum, toties inunctionibus salivationibusque mercurialibus *Lepram* nequitquam fuisse tentata.

Superioribus jam annis *Londinenses* cum eruditio orbe communicarunt, quem in modum *Lepram Aqua marina* feliciter aggressi sunt. Scilicet dum aquam hanc majori dosi propinarunt, externe simul ægra corpora oleis calidis, acribus & penetrantissimis obunxerunt, purgantia juxta ingerentes, quibus pluries malum alias immedicable habitum ex voto debellarunt.

Ci. Ruffelii methodus curandi *Lepram* hæc fuit:

1:0 Rc. Merc. Dulc. gr. VI.

Camph. gr. I.

f. c. Conserv. Rosar. q. s.

Bolus, sexta quavis nocte sumendus, superbibendo
otionem catharticam.

2:0 diebus ab hac dosi vacuis:

Rc. Carnis viper. scr. I.

Camph. gr. I.

Conserv. Rosar. q. s.

m. f. *Bolus* hora somni sumendus.

3:0 Sequenti mane hauriatur:

Rc. v:æ marinæ lbs.

Hæc cura continuetur per integrum mentem.

At quamvis hac sub cura, de *Gordiis spiralibus*, quorum in superioribus mentionem injecimus, ne somniari quidem potuerint, nostram tamen hoc hypothesisi misifice confirmat. Quid enim est suspicatu facilius, quam vermiculum inunctionibus ejusmodi externis vexatum, infestatumque aquam marinam, ceu elementum sibi proprium, in tubo intestinali repetere, atque exinde purgantibus ejici.

§. XII.

Hisce igitur in summam collatis, ex similitudine exanthematum, in locis maritimis; ex esu piscium communiter agnito; ex tuberculorum in piscibus & leprosis analogia; ex loco endemicō; ex frustraneo mercurialium usu; ex cura denique aquæ marinæ, probabiliter saltim concludere nos posse videmur *Lepram* ex *Gordio spirali enasci*: atque hoc qualecunque est, quod eruditī præcipue Medici orbis ulteriori examini modeste submittimus.

S. D. G.

